

HAY NITUDOKAN AM-IN DI MIPANGGEP HI IMPAINILAN JESUS

¹ Hituwen libluy nitudokan am-in di mipanggep hi ahi maat hi udum hi algon impainilan Apu Dios ke Jesu Kristo ta ipainilana damdama nadah mangulug ke hiya. Ha-oy an hi Juan an muttatyun Jesus ya inilak am-in datuwe te intud-ak nay ohan anghel an nangipainilan ha-on. ² Ot datuwen am-in an intudok ku ya dadiyey tinibok ya dingngol kun nalpun Apu Dios an impainilan Jesu Kriston ha-on. ³ Hay tagun mamidbid ya mangulug ke datuwen nitudok tuh liblu ya paamlongon Apu Dios ya mipaamlong bo nan tagun mangidngol ke datuwe te adi mabayag ya maat.

Hay kinali na nadah mangulug nah pitun simbaan

⁴ Hituwen tudok kun dakayun kaibaiban mangulug ke Jesu Kristo nah pitun bobleh nad probinsiad Asia ya nalpun ha-on an hi Juan. Hana ot ta ulayan dakayu ya palinggopon dakayun Apu Dios an wada tuwali handi, ad uwani ya wada ta nangamung. Ya hana ot ta athidi boy aton nan Espiritunan pituy kabae-lanah hinangngab Apu Dios an inumbun nah ubunanan mun-ap-apu. ⁵ Athidi bon Jesu Kristo an hana ot ta ulayan dakayu ya palinggopon dakayu. Hiyay pundinolan an mangipainilah

pinhod Apu Dios ya hiyay naunna ya katagtag-ayan an minahuwan Apu Dios ya hiyay ap-apun am-in di ap-apu tuh luta.

Impakappinhod ditakun hiya ya ingkate nah krus di kapakawanan di liwat taku. ⁶ Ot piliyon ditakun makiap-apun hiya ya pinili ditakun padin mangiat hi pinhod Amanan hi Apu Dios. Kinali hana ot ta hiyay mun-ap-apu ya madayaw ta nangamung. Amen.

⁷ Nomnomon yuh tuwe, hiya ya ahi bo umalin nunlinikkod di kulabut ke hiya ya ahi ang-angon am-in di tagu takon nadan namaten hiya. Hanadan ugge nangulug ke hiya ya makatuttuyu da ya tumattakut da. Am-in datuwe ya makulug. Amen.

Hanan in-inop Juan mipanggep ke Jesus an impatibon nan Espiritun Apu Dios

⁸ Hi Apu Dios an Kabaelasan am-in ya kananay “Ha-oy di kalpuwan di am-in ya ha-oy di poppog di am-in. Ha-oy an Apun di am-in ya wadaak tuwali handi, ad uwani ya wadaak ta nanga-mung.”

⁹ Ha-oy an hi Juan ya ibbayun migappat nah pun-ap-apuwan Apu Dios ya umatak ke dakayun ip-ippol ku tun punholholtapak gapuh pangulug takun Jesu Kristo. Nipaaliyak hitud Patmos an boblen nigawwah baybay te hituwey kastiguk hi nangituttuduwak hi kalin Apu Dios ya hay nangipainilaak hi impainilan Jesus ke ha-on.

¹⁰ Ohan linggu ya impain-inop nan Espiritun Apu Dios ke ha-on ya waday dingngol kun mungkalih indoggan kun nakal-ot di kalinan kay gangon

di tangguyub. ¹¹ Kananay “Itudok mun am-in datuwen tibom ta ipaem nadah mangulug ke Jesus nadah pitun bobled Asia. Datuwen pitun boble ya Ephesus, Smyrna, Pergamum, Tiatira, Sardis, Philadelphia ya Laodicea.”

¹² Indanit nunligguwak ta tibok nan mungkalin ha-on ya tinibok on pitun balituk an pangipattukan hi dilag. ¹³ Ya hidi nah gawwan nadan pangipattukan hi dilag ya wada on timmaddog an tagun andukkey bulwatina ya waday in-awako nah balituk. ¹⁴ Hay buuk na ya makabbayak ya hay matana ya kay mundadalang an apuy. ¹⁵ Ya hay hukina ya umat nah gombang an humili ya hay kalina ya umat nah bungug di mumpuy-uk an danum. ¹⁶ Inodnan di wawwanay pitun bittuwon ya waday matadom an hinalung hi tokona. Hay angana ya humihhilin umat hi potang nah maka-al-algo.

¹⁷ Handih tinibok ya natu-iyak hi kad-an di hukina ya kayak nate. Indapanan ha-on di wawwan an taklena ot kananay “Adika tumakut. Ha-oy ya wadaak ta nangamung an maid di lappuna ya maid di poppog na. ¹⁸ Nateyak handi, mu tibom an mataguwak ta nangamung. Ha-oy di nangdon hi biyag di tagu ya ha-oy di nangamung hi pangipaeyak hi linnawan da ten nate da. ¹⁹ Itudok mun am-in di tibom, nadan maat ad uwani ya nadan ahi maat. ²⁰ Hay kibalinan nadan pitun bittuwon an tinibom ya dadiye nadan pitun anghel an nip-ong nadah mangulug nah pitun boble. Hay kibalinan nadan pitun balituk an pangipattukan hi dilag ya

dadiye nadan mangulug nadah pitun simbaan ke dadiyen boble.”

Hay mitugun hanadah mangulug ad Ephesus

2

¹ Kanana boy, “Muntudok ka nah anghel an mangipangpangulu nadah mangulug ad Ephesus ta kalyom di ‘Hituwey kinalin nan mangmangdon nah pitun bittuwon hi wawwanan mundaldallanan hi kad-an nadan pitun balituk an pangipattukan hi dilag. ² Inilak am-in di inat yu: Inippoippol yuy ligat ya inhapot yuy ngunu yun mipanggep ke ha-on. Ya inilak bon uggeyu inun-unud nadan tatagun kanan day apostoles da, mu bokon da kaya te minahmahan yu ya ininnila yun gaga-iho da ya makallangkak da. ³ Ya takon di naligatan kayuh ngunu yu gapun ha-oy ya inippol yu ot uggeyak inwalong. ⁴ Mu hay adik pinhod ke dakayu ya hay pamhod yun ha-on ya adi umat handi lappunah nangulugan yu. Oha bo ya adi kayu munhimpopohodan. ⁵ Nomnomon yu ta adiyu mo iathidi. Ta nan pangieyu tuwali handiy punnanongon yu te deket adiyak un-unudon ke dakayu ya umaliyak ta kaanok nan pangipattukan hi dilag hina. ⁶ Mu takon di hidiyey kanak ya nanongnan waday dinol kun dakayu gapuh uggeyu naminhodan nah gaga-ihon at-atton nadan Nicolaitan an adik damdama pinhod. ⁷ Dakayun waday ingana, pakaddonglon yun am-in di kalyon nan Espiritun Apu Dios ke dakayun mangulug an kananay “Hay tagun adina iwalong di pangulug na takon

di nganney maat ke hiya ya hiyay makalin nangapput ya hiyay pangidatak nah kalebbengan an mangan nah bungan di kaiw an kalpuwan di biyag hi kad-an Apu Dios.” ’ ’ ”

Hay mitugun hanadah mangulug ad Smyrna

⁸ Kanana bon ha-on di “Muntudok ka nah anghel an mangipangpangulu nadah mangulug ad Smyrna ta kalyom di hituwey kinalin nan maid di lappuna ya maid di poppog na. Hiya nan nate, mu namahuwan ot deyan matagu, kananay ⁹ ‘Inilak an maligligatan kayu ya nawotwot kayu, mu hay kakulugana ya kadangyan kayu te ongal di baddang Apu Dios ke dakayu. Ya inilak nan gaga-ihon kalkalyon nadan tatagun Satanas mipanggep ke dakayu. Dadiye nadan mumpahhiyan kanan day Judyu da, mu maid di hilbina te gaga-ihoy pangi-eda. ¹⁰ Donglon yuh tuwe, ahi kayu munholholtap ya hay udum ke dakayu ya ipakalabut nadan tatagun Satanas. Mu adi kayu tumakut te hidiyey pamatnaan dah kahamad di pangulug yun ha-on, oha bo ya adi mabayag an kay himpulun algo ya abu. Adiyu iwalong di pangulug yun ha-on takon di hidiyey humlun hi katayan yu ot waday biyag yun maid di poppog nah kad-an Apu Dios.

¹¹ Dakayun waday ingana, pakaddonglon yuy kalyon nan Espiritun Apu Dios ke dakayun mangulug an kananay: Hay tagun adina iwalong di pangulug na takon di nganney maat ke hiya ya hiyay makalin nangapput ya hiyay adi mihi-an ke Apu Dios an hidiye nan kanan dan mikadwan katayan.’ ”

Hay mitugun hanadah mangulug ad Pergamum

¹² Kanana bon ha-on di “Muntudok ka nah anghel an mangipangpangulu nadah mangulug ad Pergamum ta kalyom di ‘Hituwey kalin nan waday matadom an hinalung hi tokona, ¹³ kananay: Inilak an hinaen bobleyu ya kay hinay numboblayan ya pun-ap-apuwan Satanas. Mu takon di athidi ya inilak an nahamad di pangulug yun ha-on te uggeyu inwalong takon di pinate dah Antipas an ibbayun mangulug an mangituttudu mipanggep ke ha-on. ¹⁴ Hay adik pinhod ya wada nadan ibbayun hay tuttudun Balaam di un-unudon da. Te hi Balaam ya tinuttudduwanah Balak hi atonan mangipaliwat nadah tatagud Israel. Intuttudu nay aton Balak ta ihapitana nadan holag Israel ta kanon da nadan makan an niappit hi adi makulug an dios ya aton day malalao umat hi pangihuyopan hi bokon inayan. ¹⁵ Ya wadada boy ibbayun mangun-unud hi gaga-ihon ituttudun di Nicolaitan. ¹⁶ Kinali muntutuyu kayu ta itikod yu nadan gaga-ihon at-atton yu. Te adi kayu ke ya umaliyak ta hantun hinalung hi tokok di pamatek nadah mangat hi gaga-iho.

¹⁷ Dakayun waday ingana, pakaddonglon yuy kalyon nan Espiritun Apu Dios ke dakayun mangulug an kananay: Hay tagun adina iwalong di pangulug na takon di nganney maat ke hiya ya hiyay makalin nangapput ya hiyay pangidatak nah makan an ugge nainila ya idatak bo nah batun mabayak an nitudkan nan balun ngadan an maid di udum hi nanginilan abuna nan

pangidatak.’ ”

Hay nitugun hanadah mangulug ad Tiatira

¹⁸ Kanana bon ha-on di “Itudok muh tuwe nah anghel an mangipangpangulu nadah mangulug ad Tiatira ta kalyom di ‘Hituwey kinalin nan Imbabalen Apu Dios an hay matana ya umat nah mundadalang an apuy ya hay hukina ya umat nah makadangngin gombang an humili. Kananay: ¹⁹ Inilak am-in di at-atton yu, hay pamhod yu, hay pangulug yun ha-on ya nan pangan-anusan yuh ligat di ngunuyu gapun ha-on. Ya inilak bon namam-an maphod di pangieyud uwani mu handih lappuna. ²⁰ Mu hay adik pinhod ke dakayu ya hay uggeyu nangipatikodan nah gaga-ihon ittutudun nan babain hi Jesebel an kananay hiya ya profetas Apu Dios, yaden bokon kaya. Ta humlun kediye ya dakol ke dakayun tataguk di mangmangat hi malalao umat hi pangihuyopan hi bokon inayan ya pungan yuy makan an niappit nah adi makulug an dios. ²¹ Nabayag di nunhoodak hi pangitikodanan diyen at-attona, mu takon ahan ot adina pinhod an itikod. ²² Kinali hay atok ya idatak hi dogon holholtapona, takon nadan mangun-unud kediye ituttuduna hin adida muntutuyu ta iwalong dah diyen at-atton da. ²³ Am-in nadan mangun-unud kediye ituttudun Jesebel ya ipipatek ta inilaon nadan mangulug ke ha-on an inilak di nomnom ya hay aton di tagu. Waday ahik idat hi gun-udon di tatagu mipuun hi aton da. ²⁴ Mu dakayun iTiatira an ugge nangun-unud kediye mituttudun pangien Satanas ya adi

dakayu idatan hi kabulubulunan yu. ²⁵ Abunay mahapul an punnanongon yuh naen nahamad an pangulug yun ha-on inggana hantuh ahik kibangngadan.

²⁶⁻²⁷ Hay tagun adina iwalong di pangulug na takon di nganney maat ke hiya ya hiyay makalin nangapput ya hiyay pangidatah nah kalebbengan an mun-ap-apuh kabobboble umat hi kalebbengak an indat Aman ha-on. Ya maid di pakaapput ke hiya ya mahapul an hiyay maunud ya nalakay pangapputana nadah gaga-ihon tatagu umat hi kaphikan di buwod. ²⁸ Ya idat ku bon hiya nan talo. ²⁹ Dakayun waday ingana, pakaddonglon yuh tuwen kalyon nan Espiritun Apu Dios ke dakayun mangulug.' "

Hay mitugun hanadah mangulug ad Sardis

3

¹ Kanana bon ha-on di "Muntudok ka nah anghel an mangipangpangulu nadah mangulug ad Sardis ta kalyom di hituwey kalin nan waday pitun kabaelasan Espiritun Apu Dios ke hiya ya nangdon nah pitun bittuwon. Kananay 'Inilak am-in di mipanggep ke dakayu. Manut matagu kayu, mu kay kayu nate te ugge nihamad di pangulug yu. ² Nomnomon yu ta ihamad yuy pangulug yun Apu Dios te deket adiyu ya loktat ot mama-id. Kalyok hituwe te inilak an hay pangi-eyu ya bokon hidiyey pinhod Apu Dios. ³ Nomnomon yu nadan nituttudun dakayu handih lappunat hidiyey un-unudon yu ya muntutuyu kayuh liwat yu te deket adi kayu

ya umaliyak ta kastiguwon dakayu ya uggeyu inila hin kakon-ana te hay aliyak ya umat hi aliyen di mangako.

⁴ Mu dakayun o-ohan iSardis an ugge naliwat ya ahi kayu mabulwatiyan hi mabayak an maki-en ha-on te uggeyu inwalong di pangulug yun ha-on. ⁵ Hay tagun adina iwalong di pangulug na takon di nganney maat ke hiya ya hiyay makalin nangapput ya hiyay mumbulwati damdamah mabayak ya adinadaman makaan di ngadana nah nitudokan di ngadan di tatagun waday biyag nan maid di poppog na. Ya ahik kalyon hi hinangngab Apu Dios ya nadan anghel nan hiyay taguk. ⁶ Dakayun waday ingana, pakaddonglon yu ya un-unudon yuh tuwen kalyon nan Espiritun Apu Dios ke dakayun mangulug.' "

Hay mitugun hanadah mangulug ad Philadelphia

⁷ Kanana bon ha-on di "Muntudok ka nah anghel an mangipangpangulu nadah mangulug ad Philadelphia ta kalyom di hituwey kalin nan makaphod an abu ya maid di mibahhoh kalina. Hiyay nangdon nah aladdun David ya deket inaladdu na nan panto ya maid di pakaibughul. Ya deket imbughul na ya maid di pakaidakig. Kananay ⁸ 'Inilak di pangi-eyu ya inilak an makudang di kabaelan yu yaden inun-unud yuy intuttuduk ya nanongnad uwanin ha-oy di kulongon yu, kinali ibughul ku nan panton hogpan yu. Hituwen panto ya adinadaman idakig di tagu. ⁹ Donglon yu tun kalyok, nadan makallangkak an tatagun Satanas ya ipahhiya dan kanan day

Judyu da, mu maid di hilbin di kanan day Judyu da. Ahik pundukkunon didah hinangngab yu ta inilaon dan dakayuy pakappinhod ku.

¹⁰ Ya gapu te inun-unud yuy kalik ot anusan yuy ligat yu ya adi dakayu pakililigaton hantuh tiempon aliyan di ligat hi kabobboble tuh luta hantuh ahik pamatnaan am-in hi tagu. ¹¹ Maid uhup ya mibangngadak, kinali punnanongon yuy nahamad an pangulug yun ha-on te deket mahaul kayu ta iwalong yuy pangulug yu ya adi kayu midatan hi gun-udon yu. ¹² Mu hay tagun adina iwalong di pangulug na takon di nganney maat ke hiya ya hiyay makalin nangapput ya hiyay pangidatak nah gun-udona ya iha-ad ku didan mialig an tukud hi Templon Apu Dios. Ya mihaad dah dit nangamung. Hiyay ahik pangitudkan hi ngadan Apu Dios, hay ngadan nan balun bobled Jerusalem an malpun Apu Dios hi langit ya nan balun ngadan ku. ¹³ Dakayun waday ingana, pakaddonglon yuy kalyon nan Espiritun Apu Dios ke dakayun mangulug.' ”

Hay mitugun hanadah mangulug ad Laodicea

¹⁴ Kanana bon ha-on di “Muntudok ka nah anghel an mangipangpangulu nadah mangulug ad Laodicea ta kalyom di ‘Hituwey kalin nan kanan dan Amen an makulug am-in di kalyona ya maphod am-in di atona. Hiyay gapunan lintun Apu Dios am-in tun wadad uwani. Kananay: ¹⁵ Inilak an hay pangie-eyu ya mialig nah danum an adi maatung ya adi matuning, mu nadalnat te maid di ustuh pangulug yu. Man-u te adiyak kahingon ke dakayu, mu maid di ustuh pangulug

yun ha-on. ¹⁶ Gapu te athidi kayu ya iwalong dakayun ha-on an umatak nah tagun adina pinhod di danum an nadalnat ta hidiyen nan ibughak na. ¹⁷ Kanan yuy kadangyan kayu te dakol di limmu yu ya wadan am-in di mahapul yu, mu uggeyu inilan nakawwotwot kayu, naku-lap kayu ya kay kayu ugge numbulwati te maid ke dakayu nan malpun ha-on an ikadangyan di tagu. ¹⁸ Hituwey itugun kun dakayu, kudukdul nay ha-oy di pumbagaan yuh baddang te nan ibaddang kun dakayu ya hidiyey mangihamad hi pangulug yun mialig hi balituk an ikadangyan yu. Ya ha-oy di pumbagaan yuh kabaelan yun mangat hi maphod ta kay hidiyen nan mabayak an ibulwati yu te kababain di ekayu adi mum-bulwati. Ya athidi bo nah kulap yun ha-oy di pumbagaan yuh baddang ta paphodok di panibo yu. ¹⁹ Am-in nadan pakappinhod ku ya boh-olak ya kastiguwok dida hin adi maphod di aton da. Kinali kalyok ke dakayun ip-iphod yuy punnomnom yu ta muntutuyu kayuh liwat yu.

²⁰ Donglon yu te deyak hitun mungkugkug hi panto yu ta nan mangngol ta paghoponak ya hiyay pakikanak. ²¹ Hay tagun adina iwalong di pangulug na takon di nganney maat ke hiya ya hiyay makalin nangapput umat ke ha-on an impunnanong kun nangun-unud ke Apu Dios, hiyay ahi makib-un ke ha-on ot deyan nakib-unak ke Ama hituh pun-ap-apuwana. ²² Dakayun waday ingana, pakaddonglon yuy kalyon nan Espiritun Apu Dios ke dakayun mangulug.' "

Hay kidayawan Apu Dios hidih langit

4

¹ Nagibbuh tuwe ot ek bo iang-ang ya tinibok on pantoh langit an nibughul. Ya dingngol ku on kalin nan kimmalin ha-on dih pinghanan kay gangon di tangguyub an kananay “Makah tu ta ipatibok ke he-a nan ahi maat.” ² Indani ya gapuh kabaelan nan Espiritun Apu Dios ya tinibok on ubunan hi langit an waday inumbun hi ap-apu. ³ Hay ang-ang di angana ya munlitaak an umat nadah batun kanan dan jasper ya carnelian. Ya waday at-atibungalon nah ubunan an hay ang-ang na ya umat nah batun kanan dan emerald. ⁴ Hanah nunlinikkod kediyen ubunan ya wadada boy duway pulut opat an ubunan di ap-apun wadaday inumbun hi aap-apun numbulwati dah mabayak ya numpongot dah balituk. ⁵ Indani ya waday kil-at, kidul ya nal-ot an bungug an nalpu nah ubunan di ap-apuh langit. Wada boy pitun mundadalang an dilag nah hinangngab nan ubunan di ap-apun dadiyey pangimatunan nah pitun kabaelan nan Espiritun Apu Dios. ⁶ Ya hidi nah hinangngab nan ubunan ya wada on kay baybay di kabillog nan munlinnang an kay diggal.

Wadaday opat an matagun muntattaddog hi nunlinikkod kediyen ubunan an namataan am-in di adol da. ⁷ Hanan namangulu ya kay layon di ang-ang na, nan nikadwa ya kay bulug an baka, nan nikatlu ya kay angan di taguy angana ya nan mikap-at ya kay muntayyapan an ongal an hamutiy ang-ang na. ⁸ Am-in datuwen opat an matagu ya waday hin-on-om di payak dan namataan di numbinah-el. Kumananta dah

kabigabigat ya kahilohilong an kanan dah kanta day

“Makakkaphod, makakkaphod, makakkaphod an Ap-apu an Dios an Kabaelasan am-in. Ya wada tuwali handi, ad uwani ya wada ta inggana.”

⁹ Ikanta day pundayaw da ya pumpasalamat da nah inumbun an Ap-apun wadat nangamung.

¹⁰ Ya deket mungkanta da on nundukkun nadan duway pulut opat an aap-apuh hinanggab nan inumbun ta daydayawon da. Nun-iha-ad day pongot dan balituk hi hinanggab na ot mungkanta dan kanan day

¹¹ “Apu Dios, lebbeng nan dayawon daka te hay kinatag-em, hay ongal an kabaalam ya te lintum ya tinagum di am-in te hidiyey pinhod mu.”

Hay mipanggep nah naluddun an papel ya nan kanan dan Impan di Kalnero

5

¹ Indani ya tinibok on naluddun an papel nah wawwan an taklen nan inumbun an Ap-apu. Natudokan di numbinah-el ya pituy pokot nat adinadaman e mabokyag. ² Kal-inadi ya tinibok bo on nakal-ot an anghel an inlot nay kalina. Kananay “Dahdiy waday lebbeng nan mangaan nadah pokot nat bokyagona tun naluddun an papel?” ³ Mu maid di oha hi langit, hi luta ya ad dalom an waday lebbeng nan mamokyag nah naluddun an papel ta tibonay nitudok.

⁴ Indani ya namahig di kogak te maid di ohan lebbeng nan mamokyag kediyen naluddun an papel. ⁵ Kanan nan ohan ap-apuy “Adika kunga. Damanan kabaelan nan kanan dan Layon an holag David an holag din hi Judah. Hiya ya inapput nan am-in di gaga-ihot hiyay waday lebbeng nan mangaan nadah pitun pokot nan papel ta bokyagona.”

⁶ Indani ya tinibok nan kanan dan Impan di Kalneron Apu Dios hi kad-an nan ubunan di ap-apu an timmaddog nah gawwan nadan opat an matagu ya nadan aap-apu. Hiya ya matibon pinate da handi. Waday pituh hakgud na ya pitun matanan dadiye nadan pitun kabaelan nan Espiritun Apu Dios an nitud-ak tuh luta. ⁷ Imme ot alana nan naluddun an papel nah wawwan an taklen nan inumbun an Ap-apu. ⁸ Kediyen nangalaana nah papel ya nundukkun nadan opat an matagu ya nadan duway pulut opat an aap-apuh hinangngab na ot dayawon da. Waday inodnan dah kay gitara ya duyun balituk an napnuh insenso an hidiyey dasal nadan tatagun Apu Dios.

⁹ Indani ya nungkanta dah balun kantan kanan day

“He-ay waday lebbengnan mangala nah naluddun an papel ta kaanom nadan pokot na te hay namatayan dan he-ay namoklam hi liwat di tataguh nunhihinnatkon an boble, hay nahlagan da, hay kalida ya hay nitaguan dat mumbalin dan tatagun Apu Dios. ¹⁰ Impumbalin Apu Dios didah padin

mangiat hi pinhod na ya diday ahi mun-
ap-apuh kabobboble tuh luta.”

¹¹ Indani bot ek iang-ang ya waday dingngol
kuh kalin di dakol an anghel an adida mabilang.
Timmaddog dah nunlinikkod nah inumbun an
Ap-apu ya nadan duway pulut opat an aap-apu
ya nadan opat an matagu. ¹² Oltoolton day kanta
dan kanan day

“Hanan kanan dan Impan di Kalnero an nipipate
ya lebbeng nan waday inlot na, kinadan-
gyana, laing na ya kabaelana. Ya lebbeng
nan malispitu, madayaw ya matbal.”

¹³ Ya dingngol kun mungkanta dan am-in nadan
wadah langit, tuh luta, ad dalom ya nah baybay
an kanan day,

“Hanan inumbun an Ap-apu ya nan kanan dan
Impan di Kalnero ya matbal da, malispitu
da, madayaw da ya ongal di kabaelan dat
nangamung.”

¹⁴ Hinumang nadan opat an matagun kanan day
“Amen.” Ya nadan ap-apu ya nundukkun dan
mundayaw ke dida.

*Hay nangaan nadah potok nan naluddun an
papel*

6

¹ Indani ya tinibok nan kanan dan Impan di
Kalnero an kinaana nan namangulun pokot nan
naluddun an papel ya dingngol kuy kalin nan
ohan matagun kay kidul an kananay “Maka.”

² Ek iang-ang ya wada on mabayak an kabayu.
Hanan nuntakke ya waday inodnanah pana ya

waday nidat ke hiyah pongot di patul an balituk di nakapyaana. Hiya ya nakangngapput ya imme pay an e makigubat.

³ Hanadan kanan dan Impan di Kalnero ya kinaana nan mikadwan pokot ya dingngol ku nan mikadwan matagun kananay “Maka.” ⁴ Ya wada boy immalih ohan maingit an kabayu. Hanan nuntakke ya waday kabaelasan mangipaalih gubat hituh lutat mumpapattey tatagu. Waday nidat ke hiya hi ongal an ispada.

⁵ Hanan kanan dan Impan di Kalnero ya kinaana nan mikatlun pokot ya dingngol ku nan mikatlun matagun kananay “Maka.” Ek iang-ang ya wada on mangitit an kabayu. Hanan nuntakke ya waday inodnanah kilowan. ⁶ Indani ya waday dingngol kuh kalin nalpuh kad-an nadan opat an matagun kananay “Kagodwan talub an boga weno hintalub ta kagodwan gahhilang di tangdan hi hin-algo. Adiyu ot ipatag-ey bayad di manteka ya mainum.”

⁷ Kinaan bon nan kanan dan Impan di Kalnero nan nikap-at an pokot ya dingngol ku nan mikapat an matagu an kananay “Maka.” ⁸ Ek iang-ang ya immali on mabayak an kabayu. Hay ngadan nan nuntakke ya hi kate ya mituntun-ud nan kanan dan kadungayan. Waday kabaelan dan duwan mamateh godwan di kagodwah tatagu tuh luta. Hay pamate da ya hay bitil, hay gubat, hay dogo ya nadan mailom an aggayam.

⁹ Hanan kanan dan Impan di Kalnero ya kinaana nan mikaliman pokot ya tinibok nah da-ul di altar an dehdi day linnawan nadan napatepate gapuh nangituttuduwan dah kalin

Apu Dios ya te uggeda bimmain an nangalih pangulug dan hiya. ¹⁰ Inlot nadan linnaway kali dan kanan day “Apu Dios, ongal di kabaalam, makaphod kan abu ya maid di mibahhoh kalim. Kakon-anay punhumalyaam nadah tatagun namaten dakamit kastiguwom dida?” ¹¹ Am-in nadan linnawa ya nidatan dah mabayak an bulwati. Ya waday nangalin didan mun-iyatu da ni-an inggana mipipate da nadan udum an ibbadan muttatyun Apu Dios gapuh pangulug dat ahi munhumalyah Apu Dios.

¹² Tinibok bo ya kinaan nan kanan dan Impan di Kalnero nan nikan-om an pokot ya mungkolyog hi nal-ot. Indani ya tinibok di algon numbalin hi mangitit umat nah mangitit an luput. Hanan bulan ya numbalin hi maingit an kay dala. ¹³ Nungkag-ah luta nadan bittuwon hi kabunyan an umat hi kaplagan di bungan di kaiw hin pimmuwok. ¹⁴ Ya nama-id di kabunyan te na-ala ya kay papel an naluddun. Hanada ken bibilid ya nadan lutan nigawwah baybay ya nadlig da. ¹⁵ Ot am-in nadan apapu, nadan nungkatag-ey saad da, nadan apapun di tindalu, nadan kakadangyan, nadan nungkal-ot an tatagu, nadan himbut ya bokon himbut ya nuntalu dah liliyang ya nadah batuh bibilid. ¹⁶ Kanan da nadah bibilid ya nadah babatuy “Tab-unan dakamit adi dakami tibon nah inumbun an Apapu ya nan kanan dan Impan di Kalnero ta adi dakami kastiguwon. ¹⁷ Te ad uwani mo ahan di bimmobxoh-olan da ya dahdiy kabaalaman mihangga ke dida?”

*Hay mipanggep nadah holag Israel an waday
markan Apu Dios ke dida*

7

¹ Indanit iang-ang ku bo ya wadaday opat an anghel an nip-ong da nah nundodommang an pingngit di luta. Impatikod day dibdib ta nan baybay, nan luta ya nadan kaiw ya adida madibdiban. ² Indani ya tinibok boy ohan anghel an nalpu nah timilan di algon waday inodnanah markan nan Dios an wadat nangamung. Inlot nay kalina nadah opat an anghel an nangidattan Apu Dios hi kabaelan dan e manadag hi luta ya hay baybay ot kananay ³ “Adiyu dadagon di luta ya baybay ya nadan kakaiw inggana markaan takun am-in di tuktuk nadan muttatyun Apu Dios.” ⁴ Namarkaan da ot hay dingngol kuh bilang dan nalpuh himpulut duwan imbabalen Israel ya hinggatut ta nap-at ta opat di libu. ⁵ Himpupulut duwan libuy namarkaan an holag Judah, hi Reuben, hi Gad, ⁶ hi Asher, hi Naptali, hi Manasseh, ⁷ hi Simeon, hi Libay, hi Issachar, ⁸ hi Sebulon, hi Joseph ya hi Benjamin.

Hanadan naamung an tatagu

⁹ Indani ya tinibok bo on dakkodakkol an tatagun adida mabilang. Dadiyen tatagu ya timmaddog dah hinangngab nan inumbun an Ap-apu ya nan Impan di Kalnero. Nalpu dadiyen tataguh nunhihinatkon an boble ya nunhihinatkon di nahlagan da, hay kalida ya nitaguwan da. Mabayak di bulwatida ya waday inodnan dah tubun di palma. ¹⁰ Inlot day kali dan kanan

day “Hi Apu Dios an inumbun tuh ubunan di ap-apu ya hantun kanan dan Impan di Kalneroy mangihwang hi tagu.” ¹¹ Hanadan anghel an muntattaddog nah nunlinikkod kediyen inumbun an Ap-apu, nadan opat an matagu ya nadan aap-apu ya nundukkun dah hinangngab Apu Dios ot dayawon da. ¹² Kanan day “Hiya peman! Hi Apu Dios ya madayaw ya malispitut nangamung ya hiyay pumpasalamatan am-in di tatagu te hay kinalaing na ya hay kabaelana. Amen.”

¹³ Hanan ohan naam-ama ya kananan ha-oy di “Dahdi da nadan numbulwatih mabayak? Daanay nalpuwan da?” ¹⁴ Ya kanak di “Uggek inila apu, he-ay nanginilan dida.” Ya kananan ha-oy di “Danae nadan tatagun nihwang handih tiempon di nunholholtapan di tatagu. Mabayak di bulwatida te imbalbal da nah dalam nan kanan dan Impan di Kalnero.*” ¹⁵ Hay gapunan wadadah hinangngab Apu Dios ya ununudon dan am-in di pinhod na ya daydayawon dah kabigabigat ya kahilohilong nah Templona. Hiyay mangipaptok ke dida ¹⁶ ta adida maaganan, adida mauwo, adida maptangan ya adida maatungan ¹⁷ te nan Impan di Kalneron wadah di ya umat nah mumpattol an ipangpangulu na nadan ena ipattol nah pun-inuman dan ob-ob an kalpuwan di biyag. Maid moy gumapuh kumgaan dah kad-an Apu Dios.”

Hay nakaan nan mikapitun pokot nan

---

* **7:14** 7:14 Hay pinhod nan kalyon ya ingkaten hanan kanan dan Impan di Kalneroy kapakawanan di liwat da.

*naluddun an papel***8**

¹ Kinaan nan kanan dan Impan di Kalnero nan mikapitun pokot nan naluddun an papel ya immop-opyan am-in di wadah langit hi kagodwan di oras. ² Indani ya tinibok nadan pitun anghel an timmaddog hi hinangngab Apu Dios an waday nidat hi hin-oh-an tangguyub ke dida.

³ Indani ya immaliy ohan anghel ot tumaddog nah kad-an di altar an inodnana on balituk an duyun pangiha-adanah insenso. Indatan dah dakol an insenso ot ena gohbon nah balituk an altar ta mid-um hi dasal nadan tatagun Apu Dios. Hanan altar ya wadah hinangngab nan ubunan di ap-apu. ⁴ Hay ahuk nan insenso an inodnan nan anghel ya immeh kad-an Apu Dios an nakidatong hi dasal nadan tataguna. ⁵ Indani ya indalukduk na nan duyun di insenso nah apuy hi altar ot iwele nah luta ya mungkikidul, mungkikil-at ya mungkolyog hi nal-ot.

Hanadan anghel an mangialih ligat hituh lutan waday tangguyub da

⁶ Hanadan pitun anghel an waday tangguyub da ya nundadaan dan mangipagangoh tangguyub da.

⁷ Impagangon nan namangulun anghel di tangguyub na ya nungkag-ah lutay dalalu ya apuy an nad-uman hi dala. Ya niptokan di dandanin kagodwan di luta ot mungkaghob am-in di wadah di takon nadan kaiw ya holok.

⁸ Impagangon damdaman nan mikadwan anghel di tangguyub na ya wada on kay mundadalang an bilid an niweleh baybay. ⁹ Ya dandanin kagodwan di baybay di numbalin hi dala ot maten am-in di wadah di. Takon nadan bapor an wadah di ya napa-i da.

¹⁰ Impagangon nan mikatlun anghel di tangguyub na ya wada on mundadalang an ongal an bittuwon an nalpuh kabunyan ot mag-ah dandanin kagodwan di nadanuman tuh luta an dadiye nadan wangwang ya ob-ob. ¹¹ Hay ngadan nan bittuwon ya pait te mumpait di danum nadah nag-ahana. Ot matey dakol an tatagu te ininum da.

¹² Impagangon damdaman nan mikap-at an anghel di tangguyub na ya nama-id di pat-al di pangel di algo, bulan ya bittuwon ot humilong hi dandaniy godwan di algo ya ugge bimmulan hi dandaniy godwan di hilang.

¹³ In-ang-ang kud kabunyan ya waday muntay-tayyapan an ongal an hamutin pun-itkuk nay “Makahmok an nunna-ud di tatagu tuh luta ten ipagangon nadan nanguddidin tulun anghel di tangguyub da.”

9

¹ Impagangon nan mikaliman anghel di tangguyub na ya tinibok on bittuwon an nag-ah lutan nalpuh kabunyan. Hidiyey nangidatan dah aladdun nan bitun maid di poppog di kadinalom na. ² Inaladdu na ot tukabana ya mamuddal di dakkodakkol an ahuk an nalpuh ongngaongngal an apuy ot tumapol di luta te nahaniyan di

potang. ³ Indani ya dakol di dudun an nalpu nah ahuk. Nidatan dadiyen dudun hi kabaelan dan tumilod an umat hi scorpion. ⁴ Hay nitugun ke dida ya bokon hay holok, kaiw ya nadan udum an nitanom di dadagon da, mu nadan tatagun maid di markan Apu Dios hi tuktuk da. ⁵ Man-ut adida patayon dida, mu limay bulan an punholholtapon da didah hakit di tilod da. ⁶ Adida pakaippol nah holholtapon da kediyen limay bulan, ta hidiye nan uma-abtu dan mate, mu adinadaman eda mate kediyen tiempo.

⁷ Hay ang-ang dadiyen dudun ya umat da nah kabayun nidadaan an makigubat. Waday inipngot dah kay balituk ya kay angan di taguy anga da. ⁸ Hay buuk da ya kay buuk di babai ya hay bab-a da ya kay bab-an di layon. ⁹ Hay pagoda ya nahaniyan hi gumok an kay happiyo. Hay gangon di payak da ya kay gangon di dakol an kabayun mungguyud hi kalesan mumbutik an e makigubat. ¹⁰ Hay iwit da ya tumilod ya makahakkit an umat hi tilodon di scorpion. Dadiyey pumpholholtap dah tatagu kediyen limay bulan. ¹¹ Waday apapu dan oggan mummandal ke didan hidiye nan anghel an ingkalgadu nah bitun maid di poppog di kadinalom na. Hay ngadanah kalin di Hebrew ya hi Abaddon ya hi kalin di Greek ya hi Appolyon an hay kibalinana ya pumappa-i. ¹² Deket magibbuh tuwen katatakut an ligat ya wada boy duwan mitun-ud hi katatakut an ligat.

¹³ Impagangon nan mikan-om an anghel di tangguyub na ya waday dingngol kuh kalin

nalpu nadah dugun nan balituk an altar hi hinangngab Apu Dios. ¹⁴ Kanana nah mikan-om an anghel di "Ipaem nadan opat an anghel an nibalud nah ongal an Wangwang an Euphrates."

¹⁵ Dadiye nadan nidadaan an ahi mipaen e mamateh dandaniy kagodwan tatagu tuh luta hin madatngan di tiempon gintud Apu Dios.

¹⁶ Kinali dan ha-on di bilang nadan nuntakkeh kabayu ya kalibulibuy bilang da.

¹⁷ Tinibok nadan kabayu ya nadan numpuntakke ya waday kay happiyon nihanih pagoda. Hay ang-ang da ya maingit an umat hi apuy ya mangitit an umat nah batun sapphire ya kinulalon umat nah sulphur. Hanadan kabayu ya kay ulun di layon di uluda. Ya bumuddal di apuy, ahuk ya sulphur hi tokoda. ¹⁸ Datuwen bumuddal hi toko day mamateh dandanin kagodwan di tatagu tuh luta. ¹⁹ Hanan kabaelan dan pumate ya wadah tokoda ya iwit da. Kay ulog di iwit dan waday uludan kumalat.

²⁰ Takon di athidin nahalman di ligat ya kapayanan adi itikod nadan ugge naten tataguy gaga-ihon at-atton da: umat hi pundayawan da nadah dimonyo ya nadah kinapya dan tinattaggun balituk, gumok, giniling, batu ya kaiw an kanan dan dios da. Dadiyen dios da ya adida pakatibo, adida kumali, adida dumngol ya adida dumallan. ²¹ Ya dadiyen tatagu ya adida muntutuyuh pimatepateyan da, hay nangatan dah ayak ya hay nangatan dah malalao umat hi pangihuyopan hi bokon inayan ya hay ako.

Hanan anghel ya nan ittay an naluddun an

*papel***10**

¹ Indani ya tinibok boy ohan nal-ot an anghel an nalpuh langit. Kay numbulwatih kulabut ya waday at-atibungalon hi uluna. Kay algoy angana ya hay hukina ya kay tukud an mundadalang. ² Waday inodnanah nabokyag an papel. Ya inggattinay wawwan an hukina nah baybay ya nan iggid nah luta. ³ Inlot nay kalina ya kay olmom di layon. Nagibbun kimmali ya himmumang di kidul hi namimpitu. ⁴ Ek ot itudok ya waday kimmalid kabunyan an kananay “Adim ipainila ya adim itudok di kinalin nan kidul.”

⁵ Ya nan anghel an tinibok an muntattaddog an inggattinay ohan hukina nah baybay ya nah lutay oha ya intagge nay takle nad kabunyan ⁶ ot munsapata ke Apu Dios an wadat nangamung an nunlutuh luta, kabunyan, baybay ya am-in nadan wadah di. Kananay “Gagala mo. ⁷ Hantuh pangipagangowan nan anghel hi tangguyub na ya maat mo nan impainilan Apu Dios handidah profetas na ya abu.”

⁸ Indani bo ya mungkalin ha-on nan wadah langit an kananay “Ume kat em alan nan papel an inodnan nan anghel an inggattinay ohan huki nah baybay ya nah lutay oha.”

⁹ Immeyak ot kalyok di alak nan papel an inodnana ya kananah ha-on di “Alam ta kanom. Munlumiiy tamtam nan kay danum di iyyukan, mu hi putum ya mun-antam.” ¹⁰ Inalak ot kanok ya hiya peman an makalummiin kay danum

di iyyukan, mu inukmun ku ya mun-antam hi putuk. ¹¹ Ya kanana boy “Mahapul an em kalyon tun kinalin Apu Dios mipanggep nadah ap-apu ya nadah tatagun nunhihinnatkon di boble da ya nunhihinnatkon di nitaguwan da ya kalida.”

11

¹ Nidat ke ha-on on puntopong ya wada on nangalin ha-on an kananay “Ekat em topngon nan Templo ya nan altar nah bohongna ya bilangom nadan tatagun mundayaw ke Apu Dios. ² Mu adim topngon di dolan nan Templo te hidiyey midat nadah bokon tatagun Apu Dios an mangmangat hi kumpulan gaga-iho kediyen boble an Jerusalem hi nap-at ta duway bulan.”

Hanadan duwan tatagun nangalih tugun Apu Dios

³ Kanana boy “Ahik itud-ak nadan duwan tagun numbulwatih langgoten mangipainila nah impainilak ke didan ahi maat hi hinlibut duway gatut ta nan-om di algo.”

⁴ Dadiyen duwan taguy mialig nah duwan kaiw an oliba ya nan duwan pangipattukan hi dilag an wadah hinangngab Apu Dios an Apun am-in hi luta. ⁵ Deket waday mangipatnan mangat hi gaga-ihon dida ya waday bumuddal hi apuy hi toko dat hidiyey pamate da. ⁶ Ya waday kabaelan dan mangipatikod hi udan, kinali han-tuh ahida pangipainilaan nah impainilan Apu Dios ke dida ya adi umudan. Kabaelan da bon pumbalinon di danum hi dala ya diday

nangamung an mangipaalih kumpulnan ligat hituh luta hi kumpulnan tiempo.

⁷ Deket magibbun ipainila da nan impainilan Apu Dios ya bumuddal mo nan katatakut an aggayam an malpun nah bitun maid poppog di kadinalom nat makipatten dida inggana patayona didan duwa. ⁸ Ahi mihaad di adol da nah gawwan di kalata nah nundingngol an boblen nipatakan din Apu takuh krus. Ahida mate nah boblen ingadanan dah Sodom ya Egypt. ⁹ Ahi punhin-aang-angan di tatagun nunhihinnatkon di bobleda, hay nahlagan da, hay kalida ya hay nitaguwan day adol dadiyen nate hi tulun algot kagodwa ya iadida didan e milubuk. ¹⁰ Am-in di tataguh ya ahida mun-am-amlong hi natayan dadiyen duwan tagu te diday nangialih nahalman an ligat tuh luta. Ta hidiye nan mumpipiyesta da ya munhin-iiddatan dah kumpulmin wadan dida. ¹¹ Mu mala-uy tulun algot kagodwa ya mahuwan Apu Dios dida ta nadan tatagun manibon dida ya tumattakut da. ¹² Dadiyen duwan namahuwan ya waday ahida donglon hi langit an kananay “Umali kayuh tu.” Ya nadan buhul da ya ahida ang-angon didan wada nah kulabut an mange dah langit. ¹³ Kediye ya ahi kumolyog hi nal-ot ta mapa-iy pangngel diyen boblet matey pituy libun tatagu. Ahi tumattakut di udum an tatagu ta dayawon da uppeh Apu Dios hi langit gapuh kabaelana. ¹⁴ Hituwey mikadwan katatakut an ahi maat an punligligatan di tatagu. Ya magibbuh tuwe ya waday mikatlu.

Hay nangipagangowan nan mikapitun anghel hi tangguyub na

¹⁵ Impagangon nan mikapitun anghel di tangguyub na ya wadaday mungkalih nal-ot hi langit an kanan day “Am-in mo tuh luta ya hi Apu Dios ya hi Kristoy mun-ap-aput nangamung.” ¹⁶ Ya nadan duway pulut opat an aap-apun inumbun hanadah ubunan di ap-apuh hinangngab Apu Dios ya nundukkun dan mundayaw ke hiya ot ¹⁷ kanan day

“Apu Dios an Kabaelasan am-in an wada tuwali handi ya wadat nangamung, ongal di kabaalam. Mumpasalamat kami te inlap-pum an mun-ap-apu ot patibom di kabaalam. ¹⁸ Bumobboh-ol day adi mangulug te ad uwaniy nadatngan di pangipatib-am hi boh-ol mu, hay punhumalyaam nadah nate ya hay pangidatam hi gunudon nadan profetas an muttatyum ya nadah mangulug ke he-a, takon di nganey katatagu da. Ad uwani boy pangastiguwam am-in hanadah tatagun mangmangngat hi gaga-iho tuh luta.”

¹⁹ Nibughul di Templon Apu Dios hi langit ya matiboy Kahon an niha-adan di Nakitobbalana. Indani ya mungkil-at, mungkidul ya waday mumbungug ya mungkolyog ya nahalman di dalalu.

Hay mipanggep nah babai ya nan kanan dan dragon

12

¹ Indani ya waday numpatibod kabunyan an umipamodwong. Hay ang-ang na ya babain kay numbulwatih algon humihhili. Kay timmaddog hi bulan ya kay na inipngot hi ulunay himpulut duwan bittuwon. ² Himmigan gagala mo ya muntungo ya pumalapalak hi hakit na.

³ Indani ya tinibok ad kabunyan di oha bon umipamodwong. Hay ang-ang na ya ongal an dragon. Maingit ya pituy ulunan napngotan hi balituk ya himpuluy hakgud na. ⁴ Hinigid di iwit nay dandani kagodwa nadah bittuwon hi kabunyan ot mag-a dah luta. Tumataddog nah kad-an diyen babai ta kanona nan golang hin mitungo.

⁵ Nuntungo nan babai ya lalakin hiyay ahi mun-ap-apun am-in hi boble. Ya maid di pakaap-put ke hiya ya mahapul an hiyay maunud. Kalinadi ya impaalan Apu Dios nan golang hidih langit hi kad-ana ot ugge kinan nan dragon. ⁶ Binumtik nan babai ot e miha-ad nah adi maboblasyon an indadaan Apu Dios an kiha-adanat mipaptok hi hinlibut duway gatut ta nan-om an algo.

⁷ Indani ya tinibok bon waday gubat hi langit. Hi Michael an ap-apun di anghel ya nadan anghel na ya nakigubat da nah dragon ya nadan anghel na. ⁸ Ya naapput nan dragon ya nadan anghel na. Ot adi mo nadaman eda miha-ad hidih langit ⁹ ot ogahon da didah luta. Hituwen dragon ya hidiye nan ulog handin kanan dan dimonyo ya Satanas an humahhaul hi tatagu tuh luta.

¹⁰ Indani ya waday dingngol kuh nal-ot an kalih did kabunyan an kananay “Nadatngan moy pangihwangan Apu Dios ke ditaku. Impatibo nay ongal an kabaelasan mun-ap-apu. Ya impatibon damdaman Kristo an mangipaptok hi tagun waday kalebbengana te naapput moh Satanas an dakol di oggana ipabahul nadah ibba takun mangulug hi hinangngab Apu Dios. ¹¹ Inapput dadiyen ibba takuh Satanas te gapuh dalam nan kanan dan Impan di Kalnero dih natayana ya gapuh nangipainilaan dah kalin Apu Dios takon di hidiyey humlun hi katayan da. ¹² Kinali mun-am-amlong kayun wadah langit, mu dakayun wadah luta ya mahmok kayu te dehna Satanas an nahalman di boh-ol na te inila nan gagala mon mapoppog di pangatanah pinhod na.”

¹³ Handih imama-uwan nan dragon an nag-ah luta ya ena nunhamak nan babain nangitungo nah lalaki. ¹⁴ Mu nidatan nan babaih duwan payak an umat hi payak di ongal an hamutit damanan tumayyap nah adi maboblayan ta mipaptok hidih tuluy toon ta kagodwa ta maid di innun nan dragon an mangakhup ke hiya. ¹⁵ Pumbughakan nan dragon nan babai hi dakol an danum ta pangalinat mianud. ¹⁶ Mu kay bimmaddang di luta nah babai te natom-ang ot mundaga nan dakol an danum. ¹⁷ Namahig di boh-ol nan dragon nah babai ot ena gubaton nadan holag nan babain dadiye nan mangun-unud hi tugun Apu Dios ya nan intuttudun Jesus. ¹⁸ Indani ya imme nan dragon hi pingngit di baybay.

*Hanadan duwan katatakut an aggayam***13**

¹ Indani bo ya tinibok on katatakut an aggayam an nalpun nah baybay. Himpuluy hakgud na ya napngotan am-in. Ya pituy ulunan waday nitudok an kitib-anan ngohayonah Apu Dios.

² Hay ang-ang na ya kay leopard. Hay hukina ya kay hukin di bear. Ya hay tokona ya kay tokon di layon. Indat nan dragon ketuwen aggayam di kabaelana, hay pun-ap-apuwana ya hay kalebbengana.

³ Matibon naliputan di ohan ulun tuwen aggayam an kay na ikate, mu napoy-an. Namodwong am-in di tataguh luta ke hiya, kinali hiyay un-unudon da. ⁴ Ya nan dragon di daydayawon am-in di tatagu te indat nay kalebbengana ketuwen aggayam. Ya pakidaydayaw dah tuwen aggayam an kanan day "Maid di pakaingngoh kabaelan tuwen aggayam. Maid di ohan kabaelanan e makipatten hiya."

⁵ Mangohey pungkalkallin tuwen aggayam ke Apu Dios ya waday kalebbenganan mun-ap-apuh tuluy toon ta kagodwa. ⁶ Gaga-ihoy kanalyona mipanggep ke Apu Dios, hay langit an kiha-adana ya nadan wadah di. ⁷ Nidatan hi kabaelanan makigubat nadah tatagun Apu Dios ya damanan apputona didat hiyay mun-ap-apun am-in hi tataguh kabobboblen nunhihinnatkon di nahlagan da, hay kalida ya hay nitaguwan da. ⁸ Hiyay ahi dayawon am-in di tatagu tuh lutan ugge nitudok di ngadan da nah liblun nitudokan di ngadan nadan tatagun waday mikadwan biyag

da. Hituwen liblun nan kanan dan Impan di Kalneron nipipate handi ya nitudok tuwali handi ot ahi maltu tun luta.

⁹ Dakayun waday ingana, pakaddonglon yu tun kalyok ke dakayu ¹⁰ te nunna-ud an maat di implanun Apu Dios an maat nadah tataguna. Deket kananay madpap ta mibalud di ohan ditaku ya nunna-ud an maat. Athidi bon deket kananay hay otak di ikaten di ohan ditaku ya nunna-ud an hidiyey katayana. Kinali ditakun tatagun Apu Dios ya mahapul an ihamad takuy pangulug taku, ta mabalin an ippol taku datuwe hin maat.

¹¹ Indani ya wada boy tinibok hi katatakut an aggayam an nalpud dalam di luta. Duway hakgud nan umat hi hakgud di impan di kalnero, mu hay kalina ya kay kalin nan dragon. ¹² Waday kalebbenganan umat hi kalebbengan nan namangulun katatakut an aggayam an napoy-an di liput na. Hituwen mikadwan katatakut an aggayam ya pilitonan am-in di tatagun mundayaw nah namangulun katatakut an aggayam. ¹³ Ya umipamodwong di aton tuwen mikadwan katatakut an aggayam. Impaali nah lutay apuy an nalpuh kabunyan ot punhin-aang-angan di tatagu. ¹⁴ Hituwen inat na gapuh kabaelan nan namangulun katatakut an aggayam di nunhaul nah tatagu. Ot kalyonan didan mahapul an mangapya dah ing-ingon diyen namangulun katatakut an aggayam ta dayawon da. ¹⁵ Waday kabaelan tuwen mikadwan katatakut an aggayam an idatan hi yahyay kinapya dan ing-ingonat damanan kumali ya damanan patayona

nadan adi mundayaw ke hiya.

¹⁶ Ipapilit na bon mamarkaan di tuktuk ya wawwan an taklen am-in di tatagu tuh luta, kadangyan ya nawotwot, nadan maid ya waday saad da, hay himbut ya bokon himbut. ¹⁷ Hay mimarka ke dida ya nan ngadan weno numeron nan ngadan diyen aggayam. Hanada ken maid di mimarkan dida ya adinadaman eda gumatang weno munggatang. ¹⁸ Hituwen mipanggep hi ngadan ya numero ya mahapul di baddang Apu Dios ta ahi taku maawatan di kibalinana. Hidiyen numero an onom di gatut ta nan-om ta onom ya hidiyey numeron di ngadan di tagu.

Hay ap-apun nadan tatagun nihwang

14

¹ In-ang-ang ku nah Bilid an Zion ya tinibok an muntattaddog nan kanan dan Impan di Kalnero ya nadan hinggatut ta nap-at ta opat an libun namarkaan di tuktuk dah ngadan nan Impan di Kalnero ya hay ngadan Amana. ² Indani ya waday dingngol kuh kalin nalpud kabunyan an kay bungug di mumpuy-uk an danum ya nal-ot an kidul. Hidiyen dingngol ku ya umat hi gangon nan oggan da ipagangon gitala.

³ Dadiyen hinggatut ta nap-at ta opat an libun tatagu ya timmaddog dah hinangngab nan inumbun an Ap-apu, nadan opat an matagu ya nadan duway pulut opat an aap-apu. Pun-ikanta da on balun kanta an dida ya abun nihwang di nanginila. ⁴ Dida ya maphod di inainat da ya nan kanan dan Impan di Kalneroy inun-unud

da takon di daanay nangayana. Dida nadan nihwang an niappit ke Apu Dios ya kediyen Impan di Kalnero. ⁵ Maid di eda nunlangkakan ya maid di mipabahul ke dida.

Hay mipanggep nadah tulun anghel

⁶ Indani ya waday tinibok an anghel an muntayyapan hidih kabunyan. Ena kanalkalyon nan munnananong an mituttudu mipanggep ke Apu Dios hi katagutaguh kabobboblen nunhinnatkon di nahlagan da, hay kalida ya hay nitaguan da. ⁷ Inlot nay kalinan kananay “Hi Apu Dios di kulugon yu. Ya hiyay dayawon yu te gagala mon madatngan di tiempon punhumalyaanah tatagu tuh luta. Dayawon yu hiya an nunlutun am-in, hay kabunyan, hay baybay ya am-in nan pun-otbolan di danum.”

⁸ Nitun-ud an immali nan nikadwan anghel ya kananay “Nadadag! Nadadag moh diyen madayaw an boblen Babilon. Madayaw hidiyen boble, mu nadan tataguh di ya gaga-iho dan abun linalit da nadan tataguh kabobboble tuh lutat adida dayawon hi Apu Dios.”

⁹⁻¹⁰ Nitun-ud nan mikatlun anghel ya inlot nay kalinan kananay “Namahig di boh-ol Apu Dios am-in nadah mundayaw nah katatakut an aggayam ya nan kinapya dan ing-ingona ot mamarkaan di tuktuk da weno takle da nah markana. Ta hidiye nan kastiguwona didat holholtapon day atung nan apuy ya nan sulphur ta ahi punhin-aang-angan nadan anghel Apu Dios ya nan kanan dan Impan di Kalnero. ¹¹ Om,

holholtapon dadiyen namarkaan an munday-dayaw kediye aggayam hidiyet nangamung. Kahilohilong ya kabigabigat ya munnananong da nah apuy te adinadaman makaan dah di.”

¹² Hanadan tatagun Apu Dios an mangun-unud hi tuguna ya impunnanong day pangulug dan Jesus ya mahapul an ippol day punholholtapan da.

Hay punhumalyaan Apu Dios hi tatagu

¹³ Indani ya waday dingngol kuh kalin nalpud kabunyan an kananay “Itudok muh tuwe: Mi-palpud uwani ya paamlongok am-in nadan tatagun munligligat ingganah katayan da gapuh pangun-unudan dan Jesus. Kimmali nan Espiritun Apu Dios ot kananay ‘Makulug an mun-am-amlong dan mun-iyatut ingganah hidiyey pumbalinan di nangun-unudan dan Jesus.’ ”

¹⁴ Indanit in-ang-ang ku bo ya wada on mabayak an kulabut ya waday kay tagun inumbun an numpongot hi balituk an waday inodnanah gapas an makataddom. ¹⁵ Indani ya limmah-un nan ohan anghel nah Templo ot oltonay kalinan kanana nah inumbun nah kulabut di “Em gapason nadan maani te nadatngan di pun-aniyan am-in tuh luta.” ¹⁶ Ot ume nan inumbun hi kulabut ot ena gapason am-in ot magibbu.

¹⁷ In-ang-ang ku bo ya waday anghel an nalpu nah Temploh langit ya wada damdamay gapas nan makataddom. ¹⁸ Indani ya limmah-un bo nan ohan anghel an nalpu nah kad-an di altar nah Templo. Hidiyen anghel ya hiyay

ingkalgaduh apuy. Inlot nay kalina nah anghel an waday inodnanah makataddom an gapas. Kananay “Em burason di bungan nadan grapes hi luta te nal-um da.”¹⁹⁻²⁰ Imme nan anghel ot ena burason nadan grapes ot iha-ad na nah pungkopalan. Kimpal na ya kay dalay mamuddal nah pungkopalan ot malbong di ohat kagodwan metroy kadinalom na ya tuluy gatut ta duwan puluy kilometroy kadukkena.*

Hay mipanggep nah anghel ya nan manguddidin ligat

15

¹ Wada boy tinibok ad kabunyan an umipamodwong. Wadaday pitun anghel an waday pitun nunhihinatkon an ligat an ipaali dah tatagu. Hituwey manguddidin pangipatib-an Apu Dios hi boh-ol na.

² Indani ya tinibok on kay baybay di kabillog na ya kay diggal ya mundadalang di ang-ang na. Ya tinibok bo nadan ugge nangun-unud nah katatakut an aggayam ya nan ing-ingona ya ugge nangabulut an mamarkaan nah numeron mangitakdog hi ngadana. Muntadtaddog dah pingngit diyen baybay an inodnan day gitalan indat Apu Dios ke dida. ³ Pun-ikanta da nan kantan Moses an muttatyun Apu Dios ya nan kantan nan kanan dan Impan di Kalnero. Kanan dah kanta day

“Apu Dios an Kabaelasan am-in, mamodwong am-in di taguh at-attom. Maandong ya

* **14:19-20** 14:19,20 Athituy pangastigun Apu Dios.

makulug am-in di pangi-em. He-a tuwaly Ap-apun am-in di tagu ya he-ay mun-ap-put nangamung. ⁴ Am-in di tagu ya kulugon dakan Ap-apu mi, ya dayawon daka te he-a ya abuy makakkaphod. Am-in di tataguh kabobboble ya umali dan mundayaw ke he-a te tibtibbon am-in di tagu nadan maphod an atom.”

⁵ Nagibbuh tuwe ya tinibok nan Templon kiha-ha-adan Apu Dios hi langit an nibughul ya ⁶ limmah-un nadan pitun anghel an waday pitun nunhihinatkon an ligat an ipaali da. Numbulwati dah mabayak ya waday in-awako dah balituk. ⁷ Hanan oha nadah opat an matagu ya indat na nadah anghel di hin-oh-an duyun balituk an napnuh nahalman an boh-ol nan Dios an wadat nangamung. ⁸ Ya napnu nan Temploh ahuk an hidiyey pangimatunan hi kinatag-e ya kabaelan Apu Dios. Adinadaman waday humgop kediyen Templo inggana magibbun am-in nadan nunhihinatkon an ligat an ipaalin nadan pitun anghel.

Hay punhumalyaan Apu Dios ya hay pangastiguwana nadah adi mangun-unud hi tuguna

16

¹ Indani ya wada boy dingngol kuh nal-ot an kalin nalpu nah Templon kanana nadah pitun anghel di “Eyu iduyag hi luta nan boh-ol Apu Dios an niha-ad nah pitun duyu ta munholholtap nadan tataguh luta.”

² Induyag nan namangulun anghel hi luta nan niha-ad hi duyuna ya naboblan am-in di adol nadan tatagun namarkaan hi markan nan katatakut an aggayam ya nanaydayaw nah ki-napya dan ing-ingona.

³ Induyag damdaman nan mikadwan anghel hi baybay di niha-ad hi duyuna ya numbalin nan danum hi kay dalam di nate ot maten am-in di matagun wadah di.

⁴ Induyag nan mikatlun anghel hi wangwang ya nadah pun-otbolan di danum di niha-ad hi duyuna ya numbalin nan danum hi dala.

⁵ Dingngol kuy kalin nan anghel an ingkalgaduh danum an kananay “Apu Dios, limpiyuh tuwen pangastigum. He-a ya abuy makakkaphod. He-a nan wada tuwali handi ya ad uwani. ⁶ Hidiyen inat muy pangastigum nadah namateh tatagum ya handidan profetas mu ta hay dala moy inumon da.” ⁷ Waday dingngol kuh kalin nalpun nah altar an kananay “Apu Dios an Kabaelasan am-in, makulug peman an niptok ya limpiyuy pangastigum.”

⁸ Hanan mikap-at an anghel ya induyag na nah algoy niha-ad hi duyuna ya namahig di potang an atunganay tatagu. ⁹ Ot gapu te mungkaatungan day tataguh potang ya pun-idutan dah Apu Dios an nangipaali kediyen ligat, mu nanongnan adida muntutuyuh liwat da ya adida dayawon.

¹⁰ Induyag nan mikaliman anghel di niha-ad hi duyuna nah inumbunan nan katatakut an aggayam ya timmapol am-in nah nun-ap-apuwana. Ya pungalat am-in nadan tataguh diy dilada te namahig di punholholtapan da.

¹¹ Ya pun-idutan dah Apu Dios te mahakit ya nungkaboblay adol da, mu nanongnan adida itikod nan gaga-ihon at-atton da.

¹² Induyag nan mikan-om an anghel nah ongal an Wangwang an Euphrates di niha-ad hi duyuna ya namag-anan ot mumbalin hi pundalanan nadan ap-apun malpu nah timilan di algo.

¹³ Indani bo ya tinibok an waday bimmudal hi tulun gaga-ihon espiritu an kay bakbak di ang-ang da. Hanan oha ya nalpu nah token nan dragon ya nan oha ya nalpuh token nan katatakut an aggayam ya nan oha ya nalpuh token nan bokon makulug an profetas.

¹⁴ Datuwen tulun gaga-ihon espiritu ya espirtun nadan dimonyon nangipatiboh umipamodwong. Eda ihapihapitan di aap-apuh kabobboble tuh lutat miohha dan makigubat ke Apu Dios. Hidiyen ahida pakigubatan ya gintud Apu Dios an pangipatib-anah kabaelana.

¹⁵⁻¹⁶ Datuwen gaga-ihon espiritu ya eda inamung nadan aap-apuh kabobboblen ahi makigubat ke Apu Dios. Inamung da dida nah lugar an kanan di Hebrew hi Armagedon. Kanan nan Apapu takuy donglon yu tun kalyok, ugge nainilay aliyak an umat hi aliyen di mangako nah hiling an maid maptok on inhawwang na. Kinali nadan tatagun nakadaddaan kediyen ahik aliyen ya mun-am-amlong da.

¹⁷ Hanan mikapitun anghel ya induyag na nan niha-ad hi duyuna ya waday dingngol kuh kalin nal-ot an nalpu nah inumbun an Ap-apu nah Templon kananay “Nagibbu mo.” ¹⁸ Pinghanadi

ya mungkil-at, mungkidul ya waday nalot an bungug ya kolyog. Maid di athitun kinalot di kolyog nipalpu handih naltuwan di tagu. ¹⁹ Nuntulun napa-i nan nundinggol an bobled Babilon ya nadadag damdama nadan boble tuh luta. Man-uket inat Apu Dios hidiye ya ninomnom na nadan gaga-ihon inat nadan tatagud Babilon. Hidiyey gapunah bimmoholana ot kastiguwona dida. ²⁰ Hanadan bibilid ya lutan nungkidawwah baybay ya nama-id da. ²¹ Wadada boy oonggal ya makaddamot an dalalun nalpuh kabunyan an nungkag-ah tatagu. Ot pun-idutan nadan tataguh Apu Dios gapu kediyen nahalman an ligat an impaali nan dida.

Hay kialigan nan babain pabayad nay adol nah linalaki

17

¹ Immaliy oha nadah pitun anghel an waday inodnanah duyu ot kananan ha-oy di “Makat ipatibok di pangastigun Apu Dios nah babain pabayad nay adol nah linalaki. Hay kialigan tuwen babai ya nan nundinggol an boble nah kad-an di dakol an wangwang. ² Am-in di aap-apuh kabobboble ya nun-ay-ayyaman dah diyen babai. Ya am-in di tataguh kabobboble ya nabutong da nah impainum diyen babai. Hay kibalinan tuwe ya natuttuduwan da nah gaga-ihon at-atton diyen babai.” ³ Indani ya impun-inopak nah Espiritun Apu Dios an in-eyak kediyen anghel nah adi maboblayan. Ya tinibok on babain nuntakkeh maingit an aggayam. Pituy

uluna ya himpuluy hakgud na ya natanudkan di adol nah gaga-ihon kali mipanggep ke Apu Dios an kitib-anan ngohayona. ⁴ Hanan babai ya numbulwatih maingit ya nunggamgam hi dakol an balituk ya nungkanginan batu ya perlas. Waday inodnanah basun balituk an niha-adan di kinagaga-ihona ya hay kinagaga-ihon nadan tatagun hinaul na. ⁵ Waday nitudok hi tuktuk nan adi mainilay kibalinana. Hituwey nitudok: “Hanan nundingngol an boble an Babilon di nangiun-unudan am-in di binabain mumpabayad hi adol dah linalaki ya nangiun-unudan di katagutagun mangat hi gaga-iho.” ⁶ Matibon paddungnay nabutong nan babaih dalan nadan tatagun Apu Dios an pinatepate na gapuh pangulug dan Jesus.

Handih tinibok ya nakammodwongak ot ⁷⁻⁸ kanan nan anghel ke ha-on di “Adika mamodwong te kalyok ke he-ay kibalinan dadiyen tinibom. Hidiyen aggayam an pituy uluna ya himpuluy hakgud nan tinibom an nuntakkayan nan babai ya wada handih done, mu maid ad uwani. Ahi bo humawwang an malpu nah bitun maid di poppog di kadalom na ta umeh pangayan nadan makastigut nangamung. Ya ahi mamodwong nadan tatagu tuh lutah panib-an dan diyen aggayam. Dida nadan ugge nitudok di ngadan da nah liblun nitudokan di ngadan nadan waday mikadwan biyag da. Hituwen liblu ya nitudok tuwali ot ahi mawadan am-in hantudan wadad uwani.

⁹ Naligat an maawatan di kibalinan tuwen aggayam. Ta mahapul an hay nakannomnoman

di mun-awat ketuwe. Hanadan pitun ulun nan aggayam ya dadiye nadan pitun bilid an niha-
adan nan babai. Hay oha boh kibalinan nadan
pitun ulu ya dadiye nadan pitun ap-apu. ¹⁰ Mu
naapput di lima ot nan mikan-om ya hiyay ap-
apud uwani. Nan mikapitu ya hiyay ahi mi-
hannot, mu nakatang ya abuy pun-ap-apuwana.
¹¹ Hidiyen aggayam an wada handih done, mu
maid ad uwani ya hiyay mikawalun ap-apu. Kay
ap-apu handi te hiyay oha nadah pitun ap-apu,
mu umeh pangayan di makastigu. ¹² Hanadan
himpulun hakgud na ya dadiye nan himpulun
ap-apu, mu uggeda ni-an nun-ap-apu. Ahida
midatan hi lebbeng an makiap-apu nah aggayam
hi nakatang. ¹³ Datuwen himpulun mun-ap-apu
ya nun-iingngoy nomnom da an nan aggayam
di pangidatan dah kabaelan da ya kalebbengan
da. ¹⁴ Mumbabaddang dan ahi makigubat nah
kanan dan Impan di Kalnero, mu apputona dida
te hiyay Ap-apun am-in di ap-apu ya hiyay Patul
am-in di patul.* Am-in nadan tatagun mikuyug
ke hiya ya dadiye nadan napili ya nanongnan
nangidinol ke hiya.”

¹⁵ Kanan bon nan anghel ke ha-on di “Hanan
Wangwang an tinibom an inumbunan nan
babain pabayad nay adol nah linalaki ya
hidiyey kialigan nadan dakol an tatagun nun-
hihinnatkon di bobleda, hay nahlagan da, hay
nitaguan da ya hay kalida. ¹⁶ Hanan himpu-
lun hakgud an dadiye nadan tatagun mun-ap-
apu ya nan aggayam ya ahida ihihhingit nan

---

* **17:14** 17:14 Psalm 136:3

babait bolladan da ya alan dan am-in di wadan hiya. Ahida patayon ta kanon day lamana ya gobhon day gunit na. ¹⁷ Hi Apu Dios di nangipanomnom ke didah pinhod nan maat an pun-uunnudonay nomnom dan mangidat nah aggayam hi kalebbengan ya kabaelan dan mun-ap-apu.” ¹⁸ Hay nialigan diyen babain tinibom ya nan nundingngol an boble an pun-ap-apuwan di aap-apuh kabobboble.

Hay mipanggep nah boble an Babilon ya nan nialiganan dadiye nadan tatagun adi mangununud ke Apu Dios te hinnatkon di un-unudon da

18

¹ Indani ya tinibok bo on ohan anghel an nalpud kabunyan. Ongal di kalebbengana ya pinat-alanay luta te mumbinaang. ² Tinumkuk an kananay “Nadadag, nadadag mo nan nundingngol an boble an Babilon. Numbalin moh pumboblasyon di dimonyo ya am-in nadan gaga-ihon espiritu. Ya am-in nadan hamutin mangan hi nate ya hidi moy kiha-adan da. ³ Hanadan katagutaguh kabobboble ya inat day umat hi innat nadan bimmobled Babilon an namahig an gaga-iho. Takon nadan papatul ya naki-at dah gaga-ihon in-innat dadiyen iBabilon. Ya kimadangyan nadan mumpunggattang hi kabobboble te ingkadangyan day nungganattangan da ke dadiyen iBabilon hi pumbongangan di tatagu.”

⁴ Indani ya dingngol ku boy kalin nalpud kabunyan an kananay

“Ume-ele kayun tataguk. Taynan yuh diyen boble. Adi kayu makiliwat hi liwat nadan tataguh di ta adi kayu milaggat hi kastiguda. ⁵ Te nahalman di liwat nadan tataguh din gulat nat punggagat-unon ya datnganay kabunyan. Ya adi kal-iwan Apu Dios dadiyen gaga-ihon inat di tatagu kediyen boble. ⁶ Ahida makastigu mipuun hi inat da. Ya mundubliy kastiguda. Mahapul an mundubliy kastiguda te impunholholtap day ibba dan tagu. ⁷ Midat ke diday nahalman an ligat hi holholtapon da te nahalman di pundayaw dah adol da gapu te kadangyan da ya kanan day wadan am-in di mahapul da ya maid di eda punligatan. Makadinnol di punnom-nom dan kanan day ‘Adi kami umat nah nabalun babain u-umyung. Dakami ya umat kami nah inayan di patul an maid di ena pundanagan.’ ⁸ Ta hidiye nan udum hi algo ya mamingpinghan di ligat dan umali, mabitil da, mundogo da, u-umyung da ya maghob da te hi Apu Dios an munhumalyan am-in hi tagu ya ongal di kabaelana.”

⁹ Hanadan ap-apuh kabobboblen nakiliwat nadah gaga-ihon tataguh di ya ahida u-umyung ya ahida kumogakogah panib-an dan mungkgahob hidiyen boble. ¹⁰ Mibata-an dan adida mih-up te tumakut dah eda kilaggatan. Kanan day “Hinakkayang on e boble an Babilon! Ayyokah diyen nundingngol an boble! Hingkatang ya abu ya nadadag!”

11-12 Takon nadan mumpunggatang ya kumogakoga da ya u-umyung da te maid moy gumatang nah eda igatang an balituk, silber, nadan nungkabalol an batu, perlas, luput an nangina, nadan nanginan kaiw, nadan nakapyah nanginan kaiw ya ivory, nadan gumok, giniling, marbol, ¹³ hay bangbanglu, hay insenso, hay mainum ya manteka, hay alina, hay baka, kalnero, kabayu, kalesa ya nadan himbut. ¹⁴ Ahi kanan nadan munggatang di “Am-in nan maphod an pinhod di tagun alan an wadan kediyen boble ya nama-id da. Ya maid moy kinadangyan ya dayaw diyen boble.”

¹⁵ Mibata-an dadiyen kimmadangyan an munggatang hidi nah boble te tumakut dah kilaggatan da. Ahida kumogakoga ya u-umyung da gapun diyen boble, ¹⁶ ya ahida kanan di “Hinakkayang on e boble an Babilon! Ayyokah diyen nundinggol an boble! Dehdin am-in di nungkanginan bulwati, balituk, hay nabalol an batu ya hay perlas. ¹⁷ Hingkatang ya abu ya nama-id am-in dadiyen kinadangyana!”

Am-in nadan mumpunggunuh bapor hi baybay, nadan waday karga da nadah bapor, nadan munlugan, nadan udum an hay pakiboklaan da ya mipanggep hi ngunuh baybay ya mibata-an da. ¹⁸ Ya hantuh tibon day ahuk diyen mungkahob an boble ya kanan day “Maid di udum an boblen athidiy kinadangyana.” ¹⁹ Ahida punihabuwig di dap-ul hi uluda gapuh hakit di nomnom da ya kumogakoga ya u-umyung dan kanan day “Hinakkayang on e boble an Babilon! Ayyokah diyen nundinggol an boble! Hidiyen

bobley kimmadangyanan nadan waday bapor na, mu hingkatang ya abu ya nama-id am-in di wadah di.” Hidiyey ahida kalyon.

²⁰ Mu dakayun am-in an wadah langit, dakayun apostoles, profetas ya dakayun tatagun Apu Dios, mun-am-amlong kayuh nadadagan diyen boble. Kinastigun Apu Dios nadan tatagu kediyen boble gapuh gaga-ihon inat dan dakayu.

²¹ Indani bo ya wada on nakakkal-ot an anghel an immalah ongal an batu ot itongba na nah baybay ot kananay “Athituy kadadagan nan boble an Babilon ta adi mo matibo. ²² Maid moy madngol hi mungkanta, munggitala, mun-ayyuding ya muntangguyub. Ya mama-id mo nadan tatagun manganapyah igattang da ya nadan kagangogowanan gilingan. ²³ Maid moy e matiboh dilag hidi ya maid moy e madngol hi mumpun-aahawah di. Athidiy kastiguda te nadan mumpunggattang an nalpuh di ya man-ut matbal da, mu hinauhaul day tataguh kabobboble. ²⁴ Nadadag di Babilon te nadan bimmobleh diy namatepateh tatagun Apu Dios ya nadan profetas na. Am-in nadan napate tuh luta ya diday ibilang Apu Dios an namate.”

19

¹ Nagibbuh tuwe ya dingngol ku on kay kalin di dakol an tataguh langit an kanan day “Dayawon takuh Apu Dios. Hiyay madayaw, ongal di kabaelana ya hiyay mangihwang hi tagu. ²⁻³ Hiya ya niptok ya maandong di punhumalya

na te dinadag na nan gaga-ihon boblen nun-adalan di tataguh kabobboblen mangat hi gaga-ihon. Hanan ahuk diyen boblen mungkaghob ya mumpa-pa-et nangamung ad tap-o. Ya kinastiguna nadan tataguh di te pinatepate da nadan muttatyuna.”

Indani ya pun-itkuk dadiyen tataguh langit an kanan day “Dayawon takuh Apu Dios.”

⁴ Hanadan opat an matagu ya nadan duway pulut opat an aap-apu ya nundukkun dan mundayaw ke Apu Dios an inumbun nah ubunan di ap-apu ot kanan day “Dayawon takuh Apu Dios. Amen.”

⁵ Indani ya waday kimmali nah kad-an di ubunan di ap-apun kananay “Dakayun am-in an muttatyun Apu Dios, takon di dakayun am-in an mangulug ke hiya, takon di nganney katatagu yu ya dayawon takuh Apu Dios.”

Hay pakihamulan taku nah kasal nan Impan di Kalnero

⁶ Wada boy dingngol kuh kalin di dakol an tatagun kay bungug di nal-ot an mumpay-an danum ya kay kidul di dongol nan kanan day “Dayawon takuh Apu Dios an Apu taku. Hiya an Kabaelasan am-in ya Ap-apun di am-in. ⁷ Mun-am-amlong taku ya mun-an-anla takun am-in ya dayawon takuh Apu Dios. Nadatngan di pungkasilan nan kanan dan Impan di Kalnero. Hanan iinena ya nundadaan ⁸ an nabalwatiyan hi nakangngina ya mabayak an humihhili.” (Hay nialigan diyen bulwati ya nadan maphod an inat nadan tatagun Apu Dios.)

⁹ Indani ya kanan nan anghel ke ha-on di “Itudok muh tuwen kalyok ‘Mun-am-amlong nadan tatagun naayagan an makihumul nah kasal nan kanan dan Impan di Kalnero.’ ” Kanana boy “Datuwen kinalin Apu Dios ya makulug.”

¹⁰ Nundukkunak hi hinanggab nan anghel ta dayawok, mu kananay “Adiyak dayawon, te haoy ya muttatyuwak damdaman umat ke he-a ya nadan iibbam an mangun-unud hi makulug an impainilan Jesus. Ya nun-ingngo takun hi Jesus di etaku ipainila. Hi Apu Dios di dayawom.” Hidiyen impainilan Jesus di mangipakodhol hi nomnom nadan profetas.

Hay mipanggep nah nuntakkeh mabayak an kabayu

¹¹ Tinibok di kabunyan an nuntokang ya wada on mabayak an kabayu. Hanan nuntakke ya nungngadan hi Makulug ya Maphod. Limpuyuy punhumalyana ya pakigubatana. ¹² Kay dalang di apuy di matana ya dakol di inipngot nan pangimatunan an hiyay Ap-apu. Nitudok di ngadana nah pongot na, mu maid di nanginilah kibalinana, hiya ya abu. ¹³ Ya nadadalay bulwatina. Hay pungngadan dan hiya ya “Kalin Apu Dios.” ¹⁴ Hanadan tindaluh langit ya numbulwati dah nangina, mabayak ya malini. Miun-unud dan hiyan nuntakke dah mabayak an kabayu. ¹⁵ Waday bimmuddal hi matadom an ispadah toko nan hidiyey pangapput na nadah buhul nah kabobboble. Hiyay pun-apapun di am-in ya maid di pakaapput ke hiya ya mahapul an hiyay maunud. Ya gapuh boh-ol Apu

Dios an Kabaelasan am-in ya kastiguwona dida. ¹⁶ Waday nitudok hi bulwatina ya hi hukinan kananay “Hiyay Patul am-in di patul ya Ap-apun am-in di ap-apu.”

¹⁷ Indani ya waday tinibok hi anghel an timmaddog nah algo. Tinumkuk an kanana nadah hamutin muntaytayyapan hi kabunyan di “Maamung kayun am-in an hamuti te piyestan Apu Dios. ¹⁸ Umali kayu ta pungan yuy adol nadan aap-apun di tatagu, nadan ap-apun di tindalu, nadan tindalu ya nadan kabayu takon nadan nuntakkeh di ya nadan himbut ya bokon himbut, nadan tatagun natag-e ya nababa.”

¹⁹ Tinibok nan katatakut an aggayam, nadan ap-apuh kabobboble ya nadan tindaludan eda makigubat nah nuntakkeh kabayu ya nadan tindaluna, ²⁰ mu nangapput nan nuntakkeh kabayu ya nadan tindaluna. Dimpap da nan katatakut an aggayam ya nan profetas na ot iwele da dida nah apuy an waday sulphur. Hituwen profetas, gapu nah katatakut an aggayam ya impatpatibo nay milagro ot hidiyey nahaulan nadan nundayaw nah katatakut an aggayam an namarkaan hi markana. ²¹ Hanadan ibbada ya pinaten nan nuntakkeh kabayun in-usal na nan ispadan wadah tokona ot pungan nadan hamutiy adol da.

Hay mipanggep hi nikalabutan Satanas hi hinlibun toon

20

¹ Indani ya tinibok bo on ohan anghel an nalpuh kabunyan an inodnanay ongal an kawad

ya aladdun nan bitun maid poppog di kadinalom na. ² Dimpap na nan dragon an hidiye nan ulog handin kanan dan dimonyo weno hi Satanas ot ibalud nah hinlibuy toon. ³ Inwele na nah bitun maid di poppog di kadinalom na ot idakig nan in-aladdu nat adina mo hauhaulon di tatagu tuh luta. Mala-u keh diyen hinlibuy toon ya ahi mipae ni-an.

⁴ Indani ya tinibok nadan ubunan di ap-apu. Hanadan inumbun hidi ya waday lebbeng dan munhumalya. Tinibok bo nadan linnawan handidan tatagun napatepate te hay eda nangipainilaan nah impainilan Jesus ya nan kalin Apu Dios. Uggeda dinayaw nan katatakut an aggayam ya nan nakapyan ing-ingona ya ugge namarkaan di tuktuk da weno takle da nah markan nan katatakut an aggayam. Namahuwan da ot makiap-apu dan Jesus hi hinlibuy toon. ⁵ Diday namangulun namahuwan te nadan udum an nate ya adida mamahuwan inggana mala-uy hinlibun toon.

⁶ Dadiyen namangulun namahuwan ya mun-am-amlong da te adida mihi-an ke Apu Dios an hidiye nan kanan dan mikadwan katayan. Dida moy padin da Apu Dios ke Jesu Kristo ya diday makiap-apun Jesu Kristo hi hinlibuy toon.

Hay kaapputan Satanas

⁷⁻⁸ Hantuh kagibbuwan di hinlibun toon ya mipaeh Satanas ta ena tagan di hauhaul hi tataguh kabobboble. Hanadan dakol an tatagun haulona ya dadiyey kanan dan Gog ke Magog. Amungona didan am-in ta eda makigubat. Hay kadakol da

ya umat hi kadakol di lonah pingngit di baybay.
⁹ Niwahit dah kabobboble ot likkodon da nan boblen nakappinhod Apu Dios an numboblaysan nadan tataguna, mu immaliy apuy an nalpuh langit ot patayona dida.

¹⁰ Hanan dimonyo an hi Satanas an nunhaul ke dida ya niwele nah apuy an waday sulphur. Hidiy niwelleyan nan katatakut an aggayam ya nadan bokon makulug an profetas ta hidiy punholholtapan dat nangamung.

Hay punhumalyaan Apu Dios

¹¹ Indani ya tinibok on ongal an mabayak an ubunan ya nan inumbun hidi. Ya maid maptok ya nama-id di luta ya kabunyan. ¹² Tinibok nadan nungkakaten tatagu, natag-e ya nadan adi, an muntattaddog dah kad-an di ubunan nan Ap-apu. Ya tinibok nadan liblun nabokyag. Hanan ohan liblu ya nitudokan di ngadan nadan tatagun midatan hi mikadwan biyag an maid di poppog na. Ya nadan udum an liblu ya nitudokan nadan inat di tataguh luta an hidiyey kipuunan di kahumalyaan ya kakastiguwan da.

¹³ Kinali am-in day nate takon di daanay kad-an da ya mahumalya da mipuun nadah inat da.

¹⁴ Hanan kanan dan kate ya nan kanan dan kadungayan ya niwele da nah apuy an hidiyey kanan dan mikadwan katayan. ¹⁵ Hanadan tatagun ugge nitudok di ngadan da nah liblu ya miwele da damdama nah apuy.

Hay mipanggep hi balun kabunyan ya balun luta

21

¹ Indani ya tinibok di balun kabunyan ya balun luta. Hanan namanggulun kabunyan, luta ya baybay ya nama-id da. ² Tinibok an nalpuh langit on makakkaphod an boblen Apu Dios an hidiye nan balun Jerusalem. Hidiyen boble ya naka-iphod Apu Dios umat hi nangiphod dah bulwatin di babain mungkasal. ³ Ya dingngol ku on nal-ot an kalin nalpu nah ubunan nan Ap-apu an kananay “Makiha-ad moh Apu Dios nadah tataguna. Makiboblen dida te tataguna dida ya hiyay Dios da. ⁴ Ma-idona moy ligat, maid moy dogo, hay mahakit ya hay kate, adi u-umyung di tatagu ya maid moy humlun hi eda kog-an* te mahannotan mon am-in nadan wada handi.”

⁵ Kanan nan inumbun di “Ad uwani ya pabaluwok am-in.” Kananan ha-oy di “Itudok muh tuwe te hituwen kalik ya makulug ya midinol.”

⁶ Kananay “Nagibbu mo. Ha-oy ya wadaak tuwali ot ahi mawadan am-in ya wadaak ta nangamung. Ha-oy di kalpuwan di am-in ya ha-oy di poppog di am-in. Hay tagun kay nauwo ya idatak nah danum an maid di bayad nan umidat hi biyag an maid di poppog na. ⁷ Hay tagun mangapput an adina iwalong di pangulug na takon di nganney maat ke hiya ya ha-oy di Dios na ya hiyay imbabalek. ⁸ Mu nadan ugge nangun-unud ke ha-on te ikakagu day nitaguwan da, nadan nangiwalong hi pangulug dan ha-on, nadan mangmangngat hi gaga-iho, nadan pimmatepate, nadan nangihuyop hi bokon da inayan, nadan nangat hi ayak, nadan makallangkak ya nadan

---

* 21:4 21:4 Isaiah 25:8b

dayawon day adi makulug an dios ya ume da nah apuy an hidiyey kanan dan mikadwan katayan.”

Hanan balun Jerusalem

⁹ Hanan oha nadah anghel an inodnanay oha nadah pitun niha-adan di ligat ya immali ot kananan ha-on di “Maka ta itudduk ke hey iinen nan kanan dan Impan di Kalnero.”

¹⁰ Indani ya wada nan Espiritun Apu Dios ke ha-on ya in-eyak nah anghel hi tap-on di nakattagen bilid ot ituddu nan ha-on nan makakkaphod an boble an Jerusalem an mana-ul an nalpun Apu Dios hi langit. ¹¹ Hidiyen boble ya munlitaak di dayaw Apu Dios an umat nah nabalol an batun kanan dan jasper an munlinnang an kay crystal.

¹² Natag-en binattun alad di nunlinikkod kediyen boble ya himpulut duway hoob na. Ya nip-ong di hin-oh-an anghel an mungguwalya ke dadiyen hoob. Nitudok ke dadiyen hoob di ngadan nadan himpulut duwan holag Israel. ¹³ Hintutluy hoob hi numbinbinah-el nah boblen Jerusalem. Tulu nah nangappit hi timilan di algo ya hintutlun nah numpinigging, ya tulu nah nangappit hi kalinoban di algo. ¹⁴ Hanan binattun alad diyen boble ya nipab-un hi himpulut duwan batun nitudokan di ngadan nadan himpulut duwan apostoles nan kanan dan Impan di Kalnero.

¹⁵ Hanan anghel an nakihummangan ke ha-on ya waday inodnanah punlukud an balituk. Hidiyey punlukud na nah boble, nadan hoob na ya hay katag-en nan binattun alad. ¹⁶ Hidiyen boble ya kuwadladun nun-ingngoy kabillog na ya kadukke na. Lingkud nan anghel di kabillog

na, kadukkena ya katag-ena ya duway libut opat di gatut an kilometro. ¹⁷ Lingkud na bo nan alad ya duway gatut ta himpulut onom di piye. Umat hi punlukud di taguy nunlukud diyen anghel.

¹⁸ Hay nituping ya nadan nabalol an batun kanan dan jasper. Ya nan boble ya nakapyah namahman balituk an humihhilin umat hi diggal. ¹⁹ Ya nipab-un nan binattun alad nadah nungkabalol an batu. Namangulu nan jasper, ahi nan sapphire, nan agate, nan emerald, ²⁰ nan onyx, nan carnelian, chrysolite, nan beryl, nan topaz, nan chalcedony, nan turquoise ot hay nanguddidi ya hidiye nan kanan dan amethyst. ²¹ Hanadan himpulut duwan hoob ya nakapyah himpulut duwan perlas an hin-oh-ay nikapyah ohan hoob. Ya nan kalatah di ya nabalitukan an humihhilin umat hi diggal.

²² Maid di templo dah di te adi mahapul te wadah dih Apu Dios an Kabaelasan am-in ya nan kanan dan Impan di Kalnero. ²³ Adi mahapul di algo ya bulan te hay dayaw Apu Dios ya nan kanan dan Impan di Kalneroy mamat-al kediyen boble. ²⁴ Hay pat-al diyen bobley mamat-al hi dalanon di tataguh kabobboble. Ya am-in di papatul hi kabobboblen umalih din mundayaw ya ipainila dan nalpun Apu Dios am-in di dayaw ya kinadangyan da. ²⁵ Munnananong an mibughul nan hoob hidi te adi mahilong hidi. ²⁶ Ya ialin am-in di tatagun umalin mundayaw di kinadangyan dah di. ²⁷ Maid di gaga-ihon miabulut hidi, kinali nadan makallangkak ya nadan mangipabain di at-aton da ya adinadaman eda

umeh di. Ammuna nadan nitudok di ngadan da nah liblun inodnan nan kanan dan Impan di Kalnero an nitudkan nadan waday mikadwah biyag day damanan umeh di.

22

¹ Intuddun bon nan anghel ke ha-on on Wangwang an kalpuwan nan danum an umidat hi biyag. Hidiyen danum ya kay crystal te makallinong. Nalpuh diyen wangwang nah inumbunan Apu Dios ya nan kanan dan Impan di Kalnero ot ² mundalan nah gawwan nan boble. Ya nunhaob di kaiw an kalpuwan di biyag nah numbinahel an pingngit diyen wangwang. Kabulabulan on bumunga dadiyen kaiw ta maminhimpulut duwan bumungah hintoon. Ya pun-agan di tataguy tubun dadiyen kaiw. ³ Maid di gaga-iho kediyen boble te hidiy pun-ap-apuwan Apu Dios ya nan kanan dan Impan di Kalnero. Ya hiyay ahi dayawon am-in di muttatyuna. ⁴ Ahida tibon di angana ya mimarkay ngadanah tuktuk da. ⁵ Adi nimpe humilong kediyen boble te hi Apu Dios di mamat-al, kinali adi mahapul di algo weno ngannen pumat-al. Ya nadan muttatyuna ya makiap-apu dat nangamung.

Hay aliyan Jesus

⁶ Ya kanan nan anghel ke ha-on di “Hi Apu Dios an hi Apu takuy nangipakali nadah profetas ya hiyay nangitud-ak ke ha-on an mangipainila nadah muttatyuna nah gagalanan maat. Am-in datuwe ya makulug ya midinol.” ⁷ Kimmalih Jesus an kananay “Donglon yu tun kalyok ke

dakayu te nakatang mo ya umaliyak. Am-in nadan mangulug ketuwen nitudok tuh liblu ya mun-am-amlong da.”

⁸ Ha-oy an hi Juan ya dingngol ku ya tinibok am-in datuwe. Kediyeen nangngolak ya nanibak ke datuwe ya nundukkunak hi hinangngab nan anghel an nangipainilan datuwen ha-on ta dayawok. ⁹ Mu kananay “Adiyak dayawon te nun-ingngo tan muttatyu ditan Apu Dios, umat nadan ibba takun profetas ya am-in nadan mangulug hi kalin Apu Dios an nitudok ketuwen liblu. Hi Apu Dios di dayawom.”

¹⁰ Kanana bon ha-on di “Adiyu italu tun nitudok tuh liblu te nih-up moy tiempon umannung am-in datuwe. ¹¹ Hanadan gaga-ihoy at-atton da ya hidiyey at-atton dat nangamung. Ya nadan maphod di at-atton da ya maphod di at-atton dat nangamung.”

¹² Indani ya kimmalih Jesus ke ha-on an kananay “Donglon yu tun kalyok ke dakayu te gagala mo ya umaliyak. Ialik di gun-udon yu mipuun hi in-innat yuh luta. ¹³ Ha-oy ya wadaak tuwali ot ahi mawadan am-in ya wadaak ta nangamung. Ha-oy di kalpuwan di am-in ya ha-oy di poppog di am-in.

¹⁴ Ahi mun-am-amlong nadan mangat hi maphod te kalebbengan dan midatan hi maphod an biyag an maid di poppog na ya waday kalebbengan dan humgop nadah hoob nan boble. ¹⁵ Mu nadan tatagun humauhaul, nadan mangat hi ayak, nadan ihuyop day bokon da inayan, nadan pimmatepate, nadan daydayawon day adi makulug an dios, nadan makallangkak

hi kali ya pangat ya adida makiha-ad kediyen boble.

¹⁶ Ha-oy an hi Jesus di nangitud-ak nah anghel ke dakayu nadah simbaan an e mangipainila mipanggep ke ha-on. Ha-oy di ohan holag David ya ha-oy nan kanan dan talo an makahhiyo nah mungkabigat.”

¹⁷ Kanan nan Espiritun Apu Dios ya nan inayan nan Impan di Kalneroy “Makayu.” Am-in nadan mangngol ketuwen kalin Apu Dios ya mahapul damdaman ayagan day ibba dan kanan day “Makayu. Makayun nungkauwo. Abuluton yu tun maid di bayad nan danum an umidat hi biyag an maid di poppog na.”

¹⁸ Ha-oy an hi Juan di nangitudok ke datuwen am-in. Ya kalyok ke dakayun hay tagun udmama tun nitudok tuh liblu ya udman Apu Dios di ligat nan umat hi ligat an nakalkali tuh liblu. ¹⁹ Ya hay tagun kudangana tun nitudok tuh liblu ya adi idat Apu Dios di bingay na nah kaiw an kalpuwan di biyag ya nah boblen nakali tuh liblu.

²⁰ Hi Jesus an nangipainilan makulug am-in tun nitudok tuh liblu ya kananay “Gagala mo ya umaliyak.” Ot kanak di “Maphod hin umali ka. Umali ka mo Apu Jesus.”

²¹ Hana ot ta ulayan dakayun Apu takun hi Jesus. Amen.

Nan Kalin Apu Dios
Ifugao, Tawali: Nan Kalin Apu Dios Bible

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ifugao, Tawali)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

49ee376c-72c3-5db8-beb4-e0ad2751a4bf